

بهبود شاخص ملی محیط کسب و کار در دوره کرونا

نتایج پایش ملی محیط کسب‌وکار که از سوی مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران صورت می‌گیرد برای فصل بهار امسال منتشر شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد باوجود اینکه شیوع کرونا به نامساعد شدن محیط کسب‌وکار دامن زده است؛ بازهم وضعیت نهایی شاخص محیط کسب‌وکار نسبت به فصل قبل و فصل مشابه سال قبل بهبود یافته است.

نتایج پایش ملی محیط کسب وکار ایران در بهار 1399 از رسیدن عدد این شاخص به 6.01 (نمره 10 بدترین ارزیابی است) حکایت دارد که مساعدتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل گذشته (زمستان 98 با میانگین 6.05 است).

این ارزیابی بیانگر آن است که از نظر فعالان اقتصادی مشارکت کننده در این پایش، وضعیت برخی مؤلفه های مؤثر بر محیط کسب وکار ایران در بهار 1399 تا حدودی مساعد شده است. عدد شاخص در بهار 1399 نسبت به فصل مشابه سال قبل 2.59 درصد مساعدتر شده است. لازم به ذکر است که این شاخص از طریق ادغام اطلاعات حاصل از مؤلفه های پیمایشی (28 مؤلفه) و داده های مؤلفه های آماری (42 مؤلفه) به نسبت 80 و 20 محاسبه شده است.

بر اساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب وکار ایران در بهار 1399، رقم شاخص ملی، 6.01 (نمره بدترین ارزیابی 10 است) محاسبه شده که تا حدودی از وضعیت این شاخص نسبت به ارزیابی فصل گذشته (زمستان 1398 با میانگین 6.05) بهتر است.

در بهار 1399، فعالان اقتصادی مشارکت کننده در این پایش، به ترتیب سه مؤلفه «غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، «دشواری تأمین مالی از بانک ها» و «بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب وکار» را نامناسب ترین مؤلفه های محیط کسب وکار کشور نسبت به سایر مؤلفه ها ارزیابی کرده اند.

بر اساس یافته های این طرح در بهار 1399، استان های سیستان و بلوچستان، تهران و کرمان به ترتیب دارای بدترین وضعیت محیط کسب وکار و استان های آذربایجان غربی، زنجان و مرکزی به ترتیب دارای بهترین وضعیت محیط کسب وکار نسبت به سایر استان ها ارزیابی شده اند.

همچنین بررسی ها نشان می دهد میانگین ظرفیت تولیدی (واقعی) بنگاه های اقتصادی شرکت کننده در طرح در فصل بهار معادل 35.57 درصد بوده که نسبت به همین میزان در زمستان گذشته (40.34 درصد)، با کاهش تقریبی 5 واحدی مواجه شده است.

از آنجایی که شیوع ویروس کرونا، تمامی فعالیت های اقتصادی در این فصل را تحت تأثیر قرار داده بود، در این دوره، فعالان اقتصادی با امتیاز میانگین 7.1 میزان تأثیر این ویروس بر کسب وکار خود را ارزیابی کردند. لازم به ذکر است که شاخص کل کشور، شاخص استانی و سایر شاخص ها نیز در این فصل با در نظر گرفتن این عامل محاسبه و گزارش شده اند.

همچنین در فصل بهار 1399، میزان آسیب وارده بر کسب وکارها از شیوع ویروس کرونا در استان های اردبیل (8.55) هرمرگان (8.44)، خوزستان (8.15) و خراسان شمالی (8)، بیشترین مقدار و در استان های سمنان (5.76)، قم (5.85)، زنجان (5.93) و مرکزی (5.98)، کمترین مقدار نسبت به سایر استان ها توسط فعالان اقتصادی ارزیابی شده اند.

شاخص استانی محیط کسب وکار به شرح جدول زیر است:

با توجه به تقسیم رشته فعالیت ها در سه بخش عمده کشاورزی، صنعت و خدمات، فعالان اقتصادی سراسر کشور در بهار 1399، وضعیت محیط کسب وکار بخش صنعت و بخش کشاورزی را به ترتیب، مساعدترین و نامساعدترین محیط کسب وکار ارزیابی کرده اند.

بر اساس نتایج این پایش در بهار 1399، وضعیت محیط کسب وکار در بخش کشاورزی (6.09) در مقایسه با بخش های خدمات (6.08) و صنعت (5.87) نامناسب تر ارزیابی شده است.

همچنین در بین رشته فعالیت های اقتصادی برحسب طبقه بندی استاندارد ISIC.rev4، رشته فعالیت های «سلامت انسان و مددکاری اجتماعی»، «فعالیت حرفه ای، علمی و فنی» و «حمل و نقل و انبارداری» دارای بدترین وضعیت محیط کسب وکار و رشته فعالیت های «هنر، سرگرمی و تفریح»، «اداری و خدمات پشتیبانی» و «مالی و بیمه» بهترین وضعیت محیط کسب وکار را در مقایسه با سایر رشته فعالیت های اقتصادی در کشور داشته اند.

وضعیت محیط کسب وکار کشور برحسب تعداد کارکنان شاغل در بنگاه های بر اساس نتایج به دست آمده به صورت بنگاه های با 6 تا 10 نفر کارکن (6.18) دارای بدترین وضعیت و بنگاه های با 50 تا 100 کارکن (5.83) دارای بهترین وضعیت محیط کسب وکار نسبت به سایر بنگاه ها ارزیابی شده اند.

وضعیت محیط کسب وکار کشور برحسب سال تأسیس بنگاه اقتصادی در کارگاه های 6 تا 10 سال دارای بدترین وضعیت (6.08) و در کارگاه های کمتر از 2 سال دارای بهترین وضعیت (5.78) ارزیابی شده اند.

از سوی دیگر در بین رشته فعالیت های اقتصادی برحسب طبقه بندی استاندارد ISIC.rev4 در فصل بهار، فعالیت های «اداری و خدمات پشتیبانی شامل آژانس های توریستی و مسافرتی، مؤسسات حمل مسافر و مؤسسات کرایه لوازم، ابزار و ماشین آلات (8.72)»، «تأمین جا و غذا شامل هتل ها، اقامتگاه ها و رستوران ها و تالارهای پذیرایی (8.70)» و «سایر فعالیت های خدماتی شامل تعمیرات رایانه و کالاهای شخصی و خانگی، آرایشگاه ها، شستشو و خشک شویی منسوجات، خدمات سونا، ماساژ و گرمابه (8.46)» بیشترین آسیب را از شیوع ویروس کرونا متحمل شده و در مقابل رشته فعالیت های «مالی و بیمه (5.47)»، «تولید صنعتی (6.22)» و «فعالیت های حرفه ای، علمی و فنی (6.68)» کمترین آسیب را از شیوع ویروس کرونا نسبت به سایر فعالیت ها متحمل شده اند.

شاخص کسب وکار بر اساس نظریه شین

بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین، شاخص ملی محیط کسب وکار ایران در بهار 1399، عدد 6.10 (عدد 10 بدترین ارزیابی است) به دست آمده است که بهتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل گذشته (زمستان 1398 با میانگین 6.19) است. میانگین ارزیابی محیط اقتصادی عدد 6.30 است که در ارزیابی فصل گذشته عدد 6.39 حاصل شده بود و میانگین ارزیابی محیط نهادهای عدد 5.93 است که در فصل گذشته عدد 6.02 ارزیابی شده بود. بر این اساس، همانند فصل گذشته محیط جغرافیایی با عدد 5.34 و محیط مالی با عدد 8.32 به ترتیب مساعدترین و نامساعدترین محیط ها بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین بوده اند. لازم به ذکر است که شاخص شین به دلیل در نظر گرفتن وزن عوامل مختلف در محاسبه، از دقت بیشتری نسبت به شاخص کل کشور برخوردار است.

متن کامل گزارش مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران از طرح پایش ملی کسب و کار در بهار 1399 را [اینجا](#) دریافت کنید.